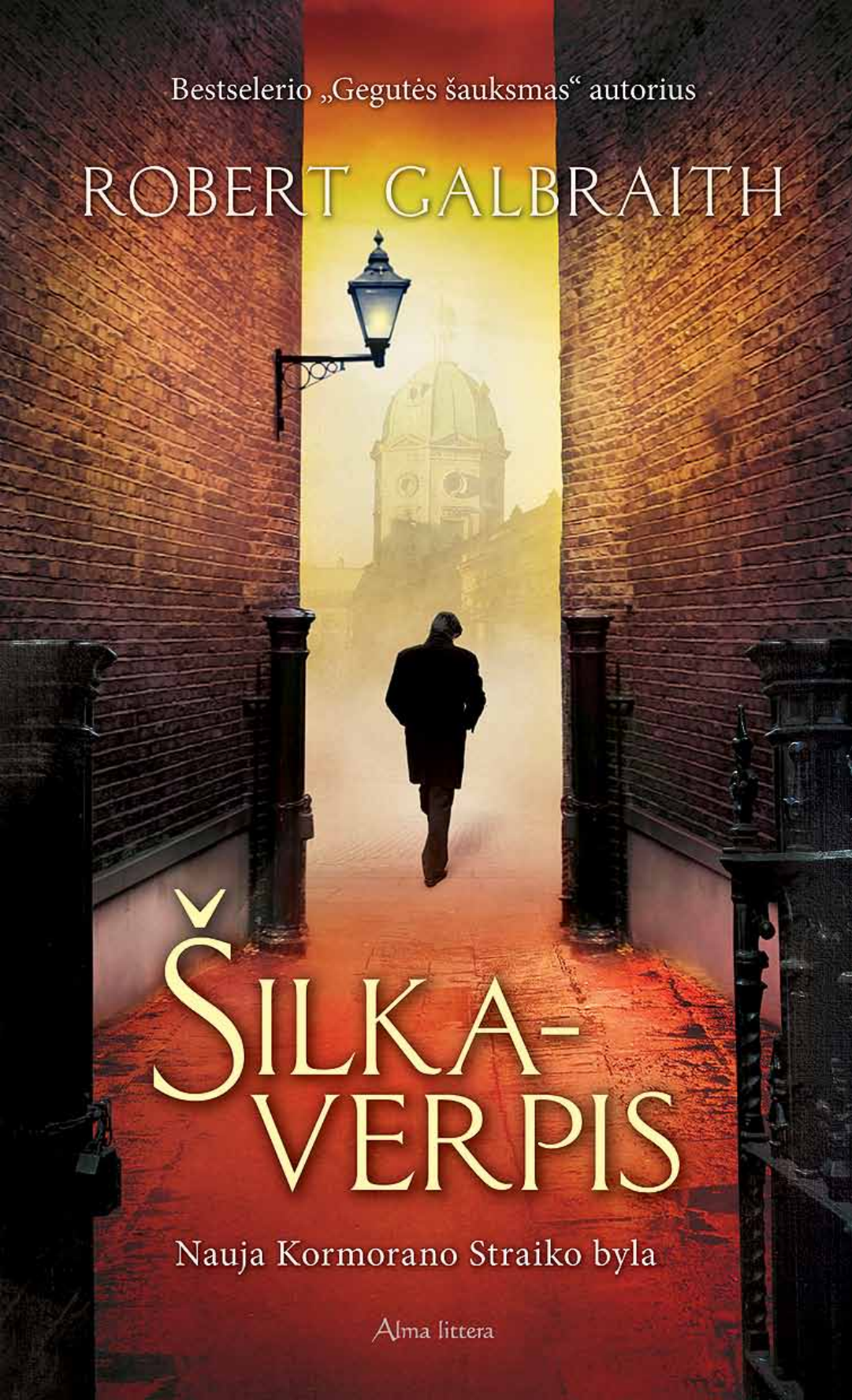

Bestselerio „Gegutės šauksmas“ autorius

ROBERT GALBRAITH

ŠILKA-
VERPIS

Nauja Kormorano Straiko byla

Alma littera

3

...likau aš vienas su bėdų našta...

Thomas Dekker, „Taurusis ispanų kareivis“

– Tikras kopūstgalvis, a? – tarė Leonora Kvain, atsisėdusi į krėslą prieš Straiko stalą.

– Taip, – sutiko Straikas, klestelėdamas į krėslą priešais, – kopūstgalvis.

Nors moters veidas buvo rausvas ir beveik be raukšlių, o blyškiai mėlynų akių baltymai švarūs, jai turbūt buvo apie penkiasdešimt. Plo-nus, retus, žilstelėjusius plaukus prilaikė dvejose plastikinės šukos; ji mirksėdama žiūrėjo į jį pro senamadiškus akinius didžiuliais plastikiniiais rėmeliais. Paltas švarus, nors aiškiai pirktas devintąjį dešimtmetį: su įsiūtais peteliais ir didžiulėmis plastikinėmis sagomis.

– Vadinasi, jūs čia dėl savo vyro, ponio Kvain?

– Taigi, – patvirtino Leonora. – Jis dingo.

– Seniai? – paklausė Straikas, nejučiomis siekdamas bloknoto.

– Prieš dešimt dienų, – atsakė Leonora.

– Į policiją kreipėtės?

– Kokia iš jos nauda, – irzliai atsakė klientė, lyg jau būtų įkyrėję visiems aiškinti. – Kartą kreipiausi, tik visus užpykdžiau, nes jis tada buvo pas draugą. Kartais Ovenas ima ir išnyksta. Jis rašytojas, – pridūrė, lyg tai viską paaiškintų.

– Jis dingdavo ir anksčiau?

– Jis viską ima į širdį, – niūriai atsiliepė Leonora. – Nuolat kur nors išlekia, bet praėjo jau dešimt dienų, žinau, kad jis prislėgtas, tik dabar

man jo labai reikia namie. Orlanda laukia, man pilnos rankos darbo, be to...

– Orlanda? – pakartojo Straikas. Buvo toks išvargęs, kad įstengė įsivaizduoti tik Floridos kurortą. Neturi laiko skristi į Ameriką, o Leonora Kvain nutriušusiu palteliu vargu ar įstengtų apmokėti jam lėktuvo bilietą.

– Orlanda – mūsų duktė, – paaiškino Leonora. – Ją reikia prižiūrėti. Ir dabar paprašiau kaimynę pasėdėti su ja, kol būsiu išėjusi.

Pasigirdo beldimas į duris, ir į kabinetą auksaplaukę galvą įkišo Robina.

– Gal norėtumėt kavos, pone Straikai? O jūs, ponija Kvain?

Juodu pasakė Robinai, kokios kavos norėtų, toji išėjo ir Leonora tarė:

– Jūs kaipmat apsisuksite, aš, regis, žinau, kur jis, tik adreso negaliu rasti. Nėra kam atsakyti į telefono skambučius, kai man paskambina. Jau dešimt dienų, – pakartojo ji, – mums jo reikia namie.

Straikas pamanė, kad tokiomis aplinkybėmis kreiptis į seklį – per didelė prabanga, juolab kad klientė, matyt, verčiasi sunkiai.

– Jei reikia tik į skambučius atsakyti, negi neturite draugės ar... – atsargiai pasiūlė jis.

– Edna negali, – atsakė Leonora, ir jis didžiai susigraudino (kartais iš nuovargio darosi perdėtai jausmingas), kad ji netiesiogiai prisipažino turinti tik vieną draugę. – Ovenas liepė nesakyti, kur slepiasi. Šitam reikalui reikia vyro, kad atrištu jiems liežuvį, – paprastai paaiškino.

– Jūsų vyro vardas Ovenas, tiesa?

– Ovenas, Ovenas Kvainas, – atsakė ji. – Parašė „Hobarto nuodėmę“.

Nei pavardė, nei pavadinimas Straikui nieko nesakė.

– Taigi jūs žinote, kur jis?

– Žinau. Buvom vakarėlyje su leidėjais ir kitais veikėjais. Jis nenorėjo manęs vestis, bet pasakiau: „Jau iškviečiau auklę, irgi eisiu“... Taigi išgirdau Kristianą Fišerį pasakojant Ovenui apie vieną vietą, rašytojų poilsio namus. Paskui paklausiau Oveno: „Apie kokią vietą jis tau pasakojo?“, o Ovenas atšovė: „Nesakysiu, tokia ir yra poilsio namų paskirtis, po perkūnais, – pailsėti nuo žmonos ir vaikų.“

Leonora beveik skatino Straiką drauge su vyru pasišaipyti iš jos; taip motinos kartais apsimeta, kad didžiuojasi vaiko įžūlumu.

– Kas tas Kristianas Fišeris? – paklausė Straikas, prisivertęs susikaupti.

– Leidėjas. Jaunas, bet jau prasimušęs.

– Gal skambinote Fišeriui ir paklausėte poilsio namų adreso?

– O kaipgi, skambinau kasdien visą savaitę, atsakymas vienas: žinia jam bus perduota, jis atskambins, bet neatskambino. Ko gero, Ove nas liepė nesakyti, kur jis. Bet jūs išpešit adresą iš Fišerio. Žinau, jūs – puikus seklys, – pridūrė ji. – Suradote Lulos Landri žudiką, o policija prašovė.

Vos prieš aštuonis mėnesius Straikas teturėjo vieną klientą, jo vers las merdėjo, o ateitis buvo niūri. Paskui jis įrodė, kad jaunoji įžymybė ne nusižudė, o buvo išstumta iš ketvirto aukšto balkono – ir vietos jurisdikcijos prokuroras liko patenkintas. Straikas iškart išgarsėjo, užplūdo klientai, kelias savaites jis buvo garsiausias sostinės seklys. Džonis Rokbis virto jo istorijos išnaša; Straikas pats tapo garsenybe, nors jo vardą dauguma žmonių iškraipydavo...

– Aš jus pertraukiau, – tarė jis, iš paskutiniųjų stengdamasis sutelkti mintis.

– Tikrai?

– Taip, – tarė Straikas ir prisimerkęs įsispoksojo į savo keverzones bloknote. – Jūs pasakėt: „Orlanda laukia, man pilnos rankos darbo, be to...“

– Ak taip, – atsiliepė Leonora, – nuo tada, kai jis išvyko, prasidėjo ta velniava.

– Ką reiškia velniava?

– Šūdai pro mūsų pašto dėžutės plyšį, – atsainiai pranešė Leonora Kvain.

– kažkas pro durų laiškų plyšį įmetė išmatų? – nesuprato Straikas.

– Aha.

– Kai dingo vyras?

– Aha. Šuns, – patikslino Leonora, ir Straikas ne iš karto suprato, kad ji kalba ne apie vyrą, o apie išmatas. – Jau tris ar keturis kartus, naktimis. Manot, rytą labai malonu jas rasti? O dar į duris beldėsi kažkokia keista moteriškė.

Ji nutilo, laukdama Straiko klausimų. Matyt, atsakinėti jai patinka. Straikas seniai padarė išvadą, jog daugeliui vienišų žmonių malonu atsidurti kieno nors dėmesio centre ir jie stengiasi, kad tas malonumas truktų kuo ilgiau.

– Kada į duris beldėsi nepažįstama moteris?

– Praėjusią savaitę, klausė Oveno, o kai atsakiau, jog nėra, liepė perduoti, kad Andžela mirė, tik tiek.

– Ir jūs jos nepažįstat?

– Kaip gyva nesu mačiusi.

– Ar pažįstat kokią nors Andželą?

– Ne. Bet kartais gerbėjos jam ant kaklo kariosi, – staiga išsinekėjo Leonora. – Viena įniko jam rašyti laiškus ir siųsti nuotraukas, kuriose apsirengusi kaip romano herojė. Kai kurios tų laiškų rašytojų, prisiskaičiusios jo knygų, įsivaizduoja, neva Ovenas jas supranta. Klaukos, a? Juk visa pramanyta.

– Negi visos gerbėjos žino jūsų vyro adresą?

– Ne visos, – atsakė Leonora. – Gal ten buvo studentė. Jis kartais skaito paskaitas, kaip rašyti.

Atsidarė durys, įžengė Robina su padėklu. Padėjo puodelį su juoda kava prieš Straiką, arbatą – prieš Leonorą Kvain ir vėl išėjusi uždarė duris.

– Ar daugiau keistenybių nenutiko? – paklausė Leonoros Strikas. – Tik išmatos pro plyšį ir moteris, atėjusi pas jus į namus?

– Ir dar man atrodo, kad mane sekė. Aukšta pakumpusi juodbruvė, – atsakė Leonora.

– Ne ta pati moteris, kuri...

– Ne ta pati. Toji, kuri buvo atėjusi pas mane į namus, buvo žemutė dručkė. Ilgais rudais plaukais. O mane sekė tamsiaplaukė ir ji kūpnosi.

– Jūs įsitikinusi, kad ji jus sekė?

– Aha, manau, taip. Mačiau ją einant iš paskos jau du, gal tris kartus. Ji ne vietinė, niekada anksčiau jos nebuvau mačiusi, o Ladbroke Grouve gyvenu per trisdešimt metų.

– Aišku, – lėtai ištarė Straikas. – Sakėte, vyras buvo prislėgtas? Kas jį nuliūdino?

– Jis siaubingai susiriejo su savo agente.

– Gal žinote kodėl?

– Dėl knygos, naujausios. Liza – jo agentė – iš pradžių gyrė, kad tai geriausias jo kūrinys, o paskui, gal po dienos dviejų, pakvietė jį vakarienės ir pareiškė, kad knygos išleisti neįmanoma.

– Kodėl ji pakeitė nuomonę?

– Paklauskite Lizos, – pirmą kartą supyko Leonora. – Savaiame suprantama, kad jis buvo prislėgtas. O kas nebūtų? Jis rašė tą knygą dvejus metus. Grįžo namo kaip debesis, nudrožė į kabinetą, čiupo viską...

– Ką čiupo?

– Savo knygą, na, rankraštį, užrašus – viską, perkūnais griaudėdamas susikišo į krepšį ir išmovė. Nuo tos akimirkos jo nebemačiau.

– Ar jis turi mobilųjį telefoną? Jam skambinote?

– Bandžiau, jis neatsiliepia. Niekada neatsiliepia šitaip išlėkęs. Kartą išmetė mobilųjį pro mašinos langą, – Leonoros balse vėl skambėjo pasididžiavimo vyro ūmumu gaidelė.

– Ponia Kvain, – Straiko meilė artimui, nesvarbu, ką jis pasakė Viljamui Beikeriui, turėjo ribas, – kalbėsiu atvirai: mano paslaugos nepigios.

– Nieko tokio, – ramiai atsiliepė Leonora. – Liza sumokės.

– Liza?

– Liza... Elizabeta Tasel. Oveno agentė. Ji kalta, kad jis pabėgo. Tegu moka iš savo komisinių. Ovenas – auksinė jos karvutė. Užsigeis jį sugražinti kaip didelė, supratusi, ką padarė.

Straikas dėl to nebuvo toks tikras. Jis įsimetė į kavą tris gabaliukus cukraus ir vienu mauku ją išgėrė, galvodamas, kaip elgtis toliau. Leonora Kvain kėlė jam nesuvokiamą gailestį: matyt, ji pratusi prie vyro įniršio priepuolių, susitaikiusi su mintimi, kad niekas nesiteikia atskambinti, ir neabejoja, kad už pagalbą reikia mokėti. Elgėsi ji šiek tiek keistokai, bet buvo nuožmiai sąžininga. Vis dėlto Straikas nuo tada, kai jo verslas netikėtai suklestėjo, negailestingai atsisakydavo nepelningų bylų. Tie keli žmogeliai, kurie atėjo pas jį pasipasakoti savo nesėkmės istorijų, vildamiesi, kad paties Straiko sunkumai (spaudos aprašyti gana pagražintai) paskatins padėti jiems be atlygio, išėjo nusivylę.

Bet Leonora Kvain, išmaukusi arbatą nė kiek ne lėčiau negu Straikas kavą, atsistojo, lyg juodu jau būtų sutarę dėl sąlygų ir užmokesčio.

– Jau eisiu, – tarė ji, – nemėgstu ilgam palikti Orlandos. Ji ilgisi tėvelio. Pasakiau jai, kad einu samdyti žmogaus, kuris jį ras.

Straikas neseniai padėjo kelioms jaunoms turtuolėms atsikratyti vyrų bankininkų iš Sičio, praradusių patrauklumą po finansinės krizės. Dėl įvairovės jam būtų malonu gražinti vyrą žmonai.

– Gerai, – tarė jis ir nusižiovavęs stumtelėjo jai bloknotą. – Man reikės jūsų kontaktinių duomenų, ponია Kvain. Praverstų ir vyro nuotrauka.

Leonora užrašė adresą ir telefono numerį apskritomis vaikiškomis raidėmis, bet jo prašymas duoti nuotrauką ją nustebino.

– O kam jums nuotrauka? Juk jis tuose rašytojų namuose. Paspauskite Kristianą Fišerį, tegu pasako, kur jie.

Ji išėjo iš kabineto nespėjus Straikui, pavargusiam ir ligotam, išlįsti iš už stalo. Jis išgirdo, kaip ji gyvai padėkojo Robinai už arbatą, pasakui žaibiškai atsidarė ir virpėdamos užsitrenkė stiklinės durys į laiptų aikštelę, ir naujoji klientė dingo.

4

Turėti išmoningą draugą – retenybė.

William Congreve, „Dviveidis“

Straikas susmuko ant priimamojo sofas. Ji buvo beveik nauja, nes sen-
daikčių parduotuvėje pirktą, kuri stovėjo biure iš pradžių, jis sulaužė
ir buvo priverstas įsigyti kitą. Sofa buvo aptraukta dirbtine oda ir par-
duotuvėje Straikui atrodė prašmatniai, bet nuo staigių judesių skleidė
garsus, panašius į pirsčiojimą. Sekretorė – aukšta, stotinga, skaisčia-
veidė, gyvomis melsvai pilkomis akimis – įdėmiai žiūrėjo į jį virš ka-
vos puodelio.

– Atrodai siaubingai.

– Kiaurą naktį stengiausi išpešti iš vienos isterikės anglų lordo sek-
sualinių nukrypimų ir finansinių nusikaltimų smulkmenas, – plačiai
nusižiovavo Straikas.

– Kalbi apie lordą Parkerį? – aiktelėjo Robina.

– Taip, apie jį, – atsakė Straikas.

– Jis...

– Dulkinio tris moteris vienu metu ir pervedė į užsienį milijonus, –
pasakė Straikas. – Jei tave negreitai supykina, paskaityk sekmadienį
„The News of the World“.

– Kaip suuodei?

– Per pažįstamą, kuris irgi turi pažįstamų, – padeklamavo Straikas.
Jis vėl nusižiovavo, taip plačiai, kad, ko gero, suskaudo žandikaulį.

– Tau reikia išsimiegoti, – pasakė Robina.

– Reikia, – sutiko Straikas, bet tebesėdėjo.

– Ganfris ateis tik antrą, iki to laiko klientų nėra.

– Ganfris? – atsiduso Straikas, masažuodamasis akiduobes. – Kodėl visi mano klientai šūdžiai?

– Ponia Kvain tikriausiai ne.

Jis įsmeigė pasmėlusias akis į ją pro storus pirštus.

– Iš kur žinai, kad apsiėmiau?

– Nė kiek neabejojau, kad sutiksi, – atsakė Robina ir neištvėrė šelmiškai nenusišypojo. – Tau tokios patinka.

– Nebejaunos devintojo dešimtmečio atgyvenos?

– Kalbu apie klientes. Be to, norėjai Beikerį pastatyti į vietą.

– Ir juk pavyko, tiesa?

Sučirškė telefonas. Vis dar šypsodamasi Robina pakėlė ragelį.

– Kormorano Straiko biuras, – tarė ji. – O, sveikas.

Skambino jos sužadėtinis Matju. Robina pažvairavo į viršininką. Straikas buvo užsimerkęs, atmetęs galvą ir sukryžiaęs ant plačios krūtinės rankas.

– Klausyk, – prabilo Matju, skambindamas iš darbo, jis visada kalbėdavo sausai, – pasisėdėjimą iš penktadienio reikia atkelti į ketvirtadienį.

– Oi, Matai... – Robina pasistengė neišsuduoti, kad nusivylė ir suirzo. Dėl to susitikimo buvo persitarta jau penktą kartą. Iš trijų būsimų dalyvių tik viena Robina nė karto nereikalavo pakeisti laiko, datos ar vietos ir visada mielai taikstydavosi prie kitų norų. – Kodėl? – sumurmėjo.

Staiga nuo sofos atsklido griausmingas knarkimas. Straikas užmigo sėdomis, didžiule galva atsirėmęs į sieną, vis dar sukryžiaęs rankas.

– Devynioliktą darbe vakarėlis, – paaiškino Matju. – Bus negerai, jeigu nenuėsiu. Turiu pasirodyti.

Robina sutramdė norą piktai atšauti. Matju dirbo didelėje apskaitos bendrovėje ir kartais visuomenines savo pareigas vertindavo taip, lyg būtų diplomatas.

Ji neabejojo žinanti tikrąją priežastį. Kelis kartus nepavyko drauge pasėdėti per Straiką; jį vakare užgriūdavo skubus darbas, ir, nors priežastys būdavo nepramanytos, Matju suirzdavo. Jis niekada nesakė, bet Robina suprato, kad jam atrodo, neva taip Straikas užsimena, kad jo laikas brangesnis už Matju, nes ir darbas – svarbesnis.

Ji dirba Kormoranui Straikui aštuonis mėnesius, bet per tą laiką viršininkas ir sužadėtinis nebuvo susitikę, net tą bjaurią naktį, kai Ma-

tju atvažiavo jos pasiimti į traumatologijos skyrių, ten ji buvo atlydėjusi Straiką standžiai apvyniota jos apsiaustu ranka, perdurta į kampa užspeisto žudiko. Kai ji, sukręsta ir kruvina, išėjo iš operacinės, kurioje Straikui siuvo ranką, priimamojo, Matju atmetė jos pasiūlymą susipažinti su sužeistu viršininku. Šita istorija jį įsiutino, nors Robina sužadėtinį tikino, kad jai pačiai pavojus negrėsė.

Matju nenorėjo, kad ji pasirinktų nuolatinę darbą seklio biure, o į Straiką įtariai žiūrėjo nuo pat pradžių: nei pinigų, nei namų, nei, Matju nuomone, profesija gerbtina. Žinių nuotrupos, kuriomis Robina dalydavosi namie su Matju (Straiko karjera Ypatingųjų tyrimų skyriuje, neuniformuotoje karališkojoje karinėje policijoje, apdovanojimas už drąsą, nupjauta iki kelio dešinė koja, šimto sričių eruditas; apie tas sritis Matju, įpratęs būti visažiniu jos akyse, nieko ar bemaž nieko nenučiuokė), naiviai tikėdamasi taip suartinti abu vyrus, tik sutvirtino sieną tarp jų.

Straikui išgarsėjus ir iš nevykėlio staiga tapus garsenybe, Matju pasidarė dar priešiškesnis. Robina per vėlai suprato tik pabloginusi padėtį, prikišusi Matju nenuoseklumą: „Tau nepatiko, kad jis benamis ir vargšas, o dabar tau nepatinka, kad jis garsus ir apverstas darbai!“

Tiesa, ji puikiai žinojo, kad didžiausias Straiko nusižengimas, Matju akimis, – prigludusi garsaus dizainerio suknelė, kurią, kaip dėkingumo ir atsisveikinimo dovaną, viršininkas jai nupirko išėjęs iš ligoninės. Ji išdidžiai ir džiaugsmingai parodė ją Matju, bet, pamačiusi jo veidą, taip nė karto jos ir neapsivilko.

Robina vylėsi, kad vyrų santykiai pagerės susitikus akis į akį, bet Straikas nuolat atšaukdavo susitikimą, dar labiau supykdydamas Matju. Pastarąjį kartą Straikas paprasčiausiai neatėjo. Pasiteisino turėjęs mėtyti pėdas, kad atsikratytų įtarios kliento žmonos seklio, ir Robina juo patikėjo, nes žinojo visas tos itin nemalonios skyrybų bylos painybes, tik ne Matju. Šis tik dar kartą įsitikino, kad Straikas – pozuotojas ir pasipūtėlis.

Ketvirtą kartą įkalbėti Matju išgerti drauge su Straiku jai sekėsi sunkiai. Laiką ir vietą pasirinko Matju, bet dabar, Robinai iš naujo gavus Straiko sutikimą, Matju pakeitė datą, ir Robina negalėjo neįsakyti, kad jis taip elgiasi tyčia, norėdamas parodyti Straikui, esą irgi turi ne-

atidėliotinų reikalų, kad jis irgi (Robina negalėjo atsikratyti šios minties) geba švaistyti svetimą laiką.

– Gerai, – atsiduso ji į ragelį, – paklausiu Kormorano, ar jis ketvirtadienį galės.

– Iš balso neatrodo, kad gerai.

– Matai, nesikabinėk. Aš jo paklausiu.

– Tada iki.

Robina padėjo ragelį. Dabar Straikas knarkė visa gerkle, kaip traktoriaus variklis, prasižiojęs, kojas išskėtęs, pėdas prispaudęs prie grindų, rankas sukryžiaęs.

Robina atsiduso, žiūrėdama į miegantį viršininą. Straikas nė karto neparodė priešiškumo Matju, niekada nieko apie jį nesakė. O Matju negalėjo išmesti iš galvos Straiko ir retai pražiopsodavo progą priminti Robinai, kad ji būtų galėjusi uždirbti daug daugiau, jei būtų pasirinkusi bet kurią kitą darbą iš jai pasiūlytų, užuot likusi pas žlugusį seklį, paskendusį skolose ir nepajėgų mokėti jai tiek, kiek ji verta. Jeigu Matju pakeistų nuomonę apie Kormoraną Straiką ir jį pamėgtų kaip jį, net žavėtusi juo, namie jai būtų daug lengviau. Robina neprarado vilties: jai patiko abu vyrai, vadinas, jie irgi galėtų džiaugtis vienas kito draugija.

Staiga Straikas sukriokęs pabudo. Atsimerkė ir pažvelgė į Robiną.

– Knarkiau, – pareiškė, šluostydamasis burną.

– Nelabai, – pamelavo Robina. – Klausyk, Kormoranai, ar neprieštarautum, jei išgerti eitume ne penktadienį, o ketvirtadienį?

– Išgerti?

– Su Matju ir manim, – priminė ji. – Neužmiršai? „Karaliaus herbe“ Rupelo gatvėje. Buvau užrašiusi, – pridūrė nenuoširdžiai linksmai.

– Tikrai, – atsiliepė Straikas. – Aha. Penktadienį.

– Ne, Matas nori... jis negali penktadienį. Ar tiks ketvirtadienis?

– Aha, tiks, – vangiai patvirtino jis. – Žinai, Robina, pabandysiu numigti.

– Gerai. Pažymėsiu ketvirtadienį.

– Kas bus ketvirtadienį?

– Susitikimas su... et, nesvarbu. Eik miegoti.

Stiklinės durys užsidarė. Robina sėdėjo ir spoksojo į kompiuterio ekraną, paskui pašoko, nes jos vėl atsidarė.

– Robina, ar negalėtum paskambinti vienam tipui, vardu Kristianas Fišeris, – tarė Straikas. – Pasakyk jam, kas aš, pasakyk, kad ieškau Oveno Kvaino ir kad man reikia rašytojų namų, apie kuriuos tam jis pasakojo, adresu.

– Kristianas Fišeris... kur jis dirba?

– Velnias, – sumurmėjo Straikas. – Nepaklausiau. Visai apkiautau. Jis leidėjas... madingas leidėjas.

– Nieko baisaus, rasiu. Eik miegoti.

Stiklinės durys vėl užsidarė, ir Robina sutelkė dėmesį į gūglą. Po pusės minutės išsiaiškino, kad Kristianas Fišeris įsteigęs leidyklėlę „Kryžminė ugnis“ ir įsikūręs Eksmuto turgavietėje.

Rinkdama leidėjo numerį, ji galvojo apie kvietimą į vestuves, jau savaitę gulintį rankinuke. Robina nepasakė Straikui savo vestuvių su Matju dienos, o Matju nepasakė, kad norėtų pakviesti viršininką. Jei susitikimas ketvirtadienį praeis sklandžiai...

– „Kryžminė ugnis“, – atsiliepė ragelyje šaižus balsas.

Robina susikaupė.